TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS
2006 m. vasario 9 d. *

Sujungtose bylose C-226/04 ir C-228/04

dėl *Tribunale amministrativo regionale del Lazio* (Italija) 2004 m. balandžio 22 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2004 m. birželio 2 d., pagal EB 234 straipsnį pateiktus prašymus priimti prejudicinį sprendimą bylose

La Cascina Soc. coop. arl,

Zilch Srl (C-226/04),

prieš

Ministero della Difesa,

Ministero dell'Economia e delle Finanze,

* Proceso kalba: italų.

Pedus Service,

Cooperativa Italiana di Ristorazione soc. coop. arl (CIR),

Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro (INAIL),

ir

Consorzio G.f.M. (C-228/04)

prieš

Ministero della Difesa,

La Cascina Soc. coop. arl,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teisėjai K. Schiemann, N. Colneric, K. Lenaerts ir E. Juhász (pranešėjas),

generalinis advokatas M. Poiares Maduro,
posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. birželio 30 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *La Cascina Soc. coop. arl* ir *Zilch Srl*, atstovaujamų advokatų D. Grossi, G. Romano-Cesareo ir D. Cusmano,

— Italijos vyriausybės, atstovaujamos I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* D. Del Gaizo,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Fruhmann,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos A. Aresu ir K. Wiedner,

susipažinęs su 2005 m. rugsėjo 8 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą susiję su 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 92/50/EEB dėl viešojo paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 209, p. 1, toliau – direktyva) 29 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktų išaiškinimu.

2 Šie prašymai pateikti nagrinėjant bylas tarp įmonių *La Cascina Soc. coop. arl* (toliau – *La Cascina*), *Zilch Srl* (toliau – *Zilch*) bei konsorciumo *G.f.M.* (toliau – *G.f.M.*) ir Italijos gynybos, ūkio ir finansų ministerijų, perkančiųjų organizacijų, dėl šių įmonių nepriėmimo dalyvauti viešojo paslaugų pirkimo konkurse ir dėl atitinkamos direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę užtikrinančių Italijos teisės aktų nuostatos atitikties direktyvos 29 straipsniui.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Iš direktyvos antrosios ir trečiosios konstatuojamųjų dalių matyti, kad ji buvo priimta kaip priemonė, skirta „laipsniškai sukurti vidaus rinką", ir kad ji šiuo tikslu „reikalauja pirkimų tvarkos, pagal kurią sudaromos viešojo paslaugų pirkimo sutartys, derinimo".

4 Direktyvos dvidešimtoji konstatuojamoji dalis skelbia, kad „<...> norint panaikinti praktiką, ribojančią konkurenciją apskritai ir kitų valstybių narių piliečių dalyvavimą sutartyse, būtina pagerinti galimybę paslaugų teikėjams patekti į sutarčių sudarymo procedūrą".

5 Siekiant, kad viešieji pirkimai būtų atviri kuo didesnei konkurencijai, direktyvos 13 straipsnio 5 dalis dėl konkursų organizavimo numato, jog „bet kuriuo atveju pakviestų dalyvauti kandidatų skaičius turi būti pakankamas, kad užtikrintų tikrą konkurenciją". Be to, dėl riboto konkurso šios direktyvos 27 straipsnio 2 punkto pirmoji pastraipa nurodo, kad „bet kuriuo atveju kandidatų, kuriuos pakvietė teikti oficialius pasiūlymus, privalo būti pakankamai, kad būtų užtikrinta konkurencija".

6 VI dalies II skyriaus „Kvalifikacinės atrankos kriterijai" 29 straipsnis numato:

„Bet kuris paslaugų teikėjas gali būti nepriimtas dalyvauti konkurse dėl sutarties sudarymo, jei jis:

a) yra bankrutavęs arba užsidaro, jo reikalus tvarko teismas, jis yra sudaręs susitarimą su kreditoriais, sustabdė verslo veiklą arba yra bet kurioje kitoje analogiškoje situacijoje, kylančioje iš panašios nacionaliniuose įstatymuose ir teisės aktuose numatytos tvarkos;

b) jo atžvilgiu vyksta bankroto paskelbimo, priverstinio likvidavimo, teismo tvarkymo arba susitarimo su kreditoriais procedūra arba bet kuri kita panaši nacionalinių įstatymų ir teisės aktų numatyta procedūra;

c) buvo nuteistas už nusižengimą profesinei veiklai sprendimu, kuris turi *res judicata* (teismo sprendimo) galią;

d) yra kaltas dėl rimto profesinio nusižengimo, įrodyto priemonėmis, kurias perkančiosios organizacijos gali patvirtinti;

e) neįvykdė įsipareigojimų, susijusių su socialinio draudimo įnašų mokėjimu pagal valstybės, kurioje jis yra įsikūręs, arba perkančiosios organizacijos valstybės teisines nuostatas;

f) neįvykdė įsipareigojimų, susijusių su mokesčių mokėjimu pagal perkančiosios organizacijos šalies teisines nuostatas;

g) yra kaltas dėl klaidingos informacijos, kuri gali būti reikalinga pagal šį skyrių pateikimo arba informacijos nepateikimo.

Kai perkančioji organizacija reikalauja iš paslaugų teikėjo įrodymų, kad jam negalioja nė vienas iš straipsnio a, b, c, d, e arba f punktuose išvardytų atvejų, ji priima kaip pakankamą įrodymą:

— <...>

— straipsnio e arba fpunktų atveju – pažymėjimą, išduotą atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos.

<...>

Valstybės narės per 44 straipsnyje nurodytą laikotarpį paskiria valdžios institucijas bei įstaigas, kompetentingas išduoti tokius dokumentus ar pažymėjimus, ir apie tai informuoja kitas valstybes nares ir Komisiją."

Nacionalinės teisės aktai

7 1995 m. kovo 17 d. Įstatyminis dekretas Nr. 157 (1995 m. gegužės 6 d. *GURI* Nr. 104, toliau – Dekretas Nr. 157/1995) į Italijos teisę perkėlė direktyvą.

8 Šio dekreto 12 straipsnio d ir e punktai, kurie buvo iš dalies pakeisti 2000 m. vasario 25 d. Įstatyminiu dekretu Nr. 65 (2000 m. kovo 24 d. *GURI* Nr. 70, toliau – Dekreto Nr. 157/1995 12 straipsnis), užtikrinantys direktyvos 29 straipsnio perkėlimą į nacionalinę teisę, nurodo:

„<...> kandidatai nepriimami dalyvauti konkurse, jeigu jie:

nesilaikė įsipareigojimų, susijusių su darbuotojų socialinio draudimo įmokų mokėjimu pagal Italijos arba valstybės, kurioje jie yra įsisteigę, teisės aktus;

nesilaikė įsipareigojimų, susijusių su mokesčių mokėjimu pagal Italijos arba valstybės, kurioje jie yra įsisteigę, teisės aktus." (Neoficialus vertimas)

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

9 2002 m. gruodžio mėn. Italijos gynybos ministerija kartu su Ūkio ministerija ir Finansų ministerija *Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana* ir *Europos Sąjungos Oficialiajame leidinyje* paskelbė kvietimą dalyvauti ribotame bei pagreitintos tvarkos konkurse Italijos gynybos ministerijos departamentų ir įstaigų restauravimo paslaugų pirkimo sutarčiai sudaryti. Paskutinė diena priimti paraiškas dalyvauti konkurse buvo nustatyta 2003 m. sausio 15 d., o priimti pasiūlymus – 2003 m. kovo 3 diena.

10 Šį kvietimą dalyvauti konkurse sudarė šešiolika pirkimo dalių. Kiekvienoje buvo numatytas skirtingas metinis atlyginimas, specifinė darbo vieta ir visos konkrečios teiktinos paslaugos.

11 *Inter alia*, atsiliepusios į šį kvietimą dalyvauti konkurse laikinajai įmonių asociacijai priklausančios *La Cascina* ir *Zilch* atitiko didžiąją dalį iš 16 numatytų pirkimo dalių, o *G.f.M.* atitiko tik pirkimo dalį Nr. 7.

12 2003 m. gruodžio 4 d. perkančioji organizacija nusprendė nepriimti pirkimo konkurse dalyvauti *la Cascina* ir *G.f.M* dėl to, kad jos nesilaikė įsipareigojimų, susijusių su darbuotojų socialinio draudimo įmokų mokėjimu, o *Zilch* – dėl to, jog nesilaikė įsipareigojimų, susijusių su mokesčių mokėjimu.

13 Trys nagrinėjamos įmonės kreipėsi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą prašydamos panaikinti šį sprendimą. Konkrečiai kalbant, *La Cascina* ir *G.f.M.* tvirtino, kad nesumokėtos socialinio draudimo įmokos buvo sumokėtos *a posteriori*. *Zilch* patvirtino, kad nuo dalies reikalaujamų sumokėti mokesčių ji buvo atleista, o kitos mokesčių dalies atžvilgiu pagal 2002 m. nacionalinės teisės aktų leidėjo priimtą skolos padengimo priemonę ji naudojosi „mokesčių amnestija" ir jai buvo leista atidėtus mokesčius sumokėti dalimis.

14 Tačiau perkančioji organizacija nurodė priešingai, kad sumokėjimas *a posteriori* nereiškia, kad ieškovės, įmonės, baigiantis paraiškos dalyvauti pirkimo konkurse pateikimo terminui, t. y. 2003 m. sausio 15 d., laikėsi įsipareigojimų.

15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pripažino, kad direktyvos 29 straipsnis ir Dekreto Nr. 157/1995 12 straipsnis yra suformuluoti skirtingai. Taip pat nors Bendrijos nuostata numato galimybę nepriimti dalyvauti viešojo pirkimo konkurse paslaugų teikėjo, kuris „neįvykdė įsipareigojimų", nacionalinė nuostata neleidžia priimti dalyvauti konkurse asmens, kuris „nesilaikė" įsipareigojimų.

16 Todėl šiam teismui kilo klausimas, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama nacionalinė nuostata nėra labiau leidžianti ir, ar ji nesuteikia nacionalinės valdžios įstaigoms daugiau veiksmų laisvės, bei šiuo požiūriu nurodo aiškinimo skirtumus, iškilusius šioje srityje priimtuose Italijos teismų sprendimuose. Iš tikrųjų kai kurie šie teismai pripažino sumokėjimą *a posteriori*, t. y. pasibaigus terminui pateikti paraišką dalyvauti konkurse, esant tokiems dviem atvejams, kai:

— suinteresuotieji asmenys nacionalinėse kompetentingose administracinės valdžios įstaigose arba teismuose užginčijo įsipareigojimų pagrįstumą,

— įsipareigojimų neįvykdę suinteresuotieji asmenys vis dėlto naudojosi valstybės suteikiamomis mokesčių sumažinimo priemonėmis, suteikiančiomis galimybę ištaisyti savo padėtį mokesčių arba socialinio draudimo srityje *a posteriori* arba mokesčių amnestijos priemonėmis.

17 Atsižvelgdamas į tai, kad dėl tokio aiškinimo paslaugų teikėjai gali būti vertinami skirtingai, o tai sustabdytų viešųjų pirkimų sutarties sudarymo eigos procedūrą, *Tribunale amministrativo regionale del Lazio* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos klausimus:

„Teisingumo Teismo klausiama:

1) ar nagrinėjamos direktyvos nuostatas reikia aiškinti taip, kad kai įstatymų leidėjas naudoja formuluotes „neįvykdė įsipareigojimų, susijusių su socialinio draudimo įmokų mokėjimu pagal valstybės, kurioje jis yra įsisteigęs, arba perkančiosios organizacijos valstybės teisines nuostatas“ ir „neįvykdė įsipareigojimų, susijusių su mokesčių mokėjimu pagal perkančiosios organizacijos valstybės teisines nuostatas“, turima omenyje tik vienintelė ir išimtinė aplinkybė, kad įmonė iki paraiškos dalyvauti konkurse pateikimo termino pabaigos (arba bet kuriuo atveju iki sutarties sudarymo) <...> turėjo įvykdyti šiuos įsipareigojimus atlikdama visą atitinkamą mokėjimą laiku;

2) ar dėl to šias nuostatas perkelianti Italijos nacionalinė nuostata tiek, kiek ji, priešingai nei minėtos Bendrijos teisės nuostatos, leidžia nepriimti dalyvauti viešųjų pirkimų konkurse įmonių, kurios „nesilaikė įsipareigojimų, susijusių su

darbuotojų socialinio draudimo įmokų mokėjimu, numatytų Italijos ar valstybės, kurioje jos yra įsisteigusios, teisės aktuose" arba „nesilaikė įsipareigojimų, susijusių su mokesčių mokėjimu, numatytų Italijos ar valstybės, kurioje jos yra įsisteigusios, teisės aktuose", turi būti aiškinama kaip daranti nuorodą į šių įsipareigojimų neįvykdymą iki nustatyto termino pabaigos, (t. y. iki paraiškos dalyvauti konkurse pateikimo termino pabaigos arba iki laikino sutarties sudarymo) neturint galimybės „sumokėti" vėliau;

3) ar, priešingai, galima teigti, kad vykdydamas įsipareigojimus, susijusius su nagrinėjamos Bendrijos teisės nuostatas įtvirtinančios direktyvos perkėlimu, nacionalinis įstatymų leidėjas turi teisę numatyti galimybę viešųjų pirkimų konkursuose leisti dalyvauti įmonėms, kurios, nors ir „nesilaikė įsipareigojimų" iki termino, nustatyto dalyvavimui tokiuose konkursuose, pabaigos, tačiau įrodė, kad gali ištaisyti savo padėtį (ir šiuo tikslu ėmėsi pozityvių veiksmų) iki viešųjų pirkimų sutarties sudarymo?

4) ar tuo atveju, jeigu 3 punkte išdėstytas aiškinimas (atsakymas į trečią klausimą) būtų įmanomas ir dėl to būtų galima numatyti lankstesnes nuostatas, palyginus su Bendrijos teisės aktų leidėjo naudojama formuluote, t. y. „įvykdyti įsipareigojimus", tokia nuostata neprieštarautų pagrindiniams Bendrijos teisės principams, pavyzdžiui, vienodo visų Europos Sąjungos piliečių vertinimo principui arba, kiek tai susiję su viešaisiais pirkimais, vienodų galimybių visoms paraiškas dalyvauti tokiuose konkursuose pateikusioms įmonėms sudarymo principui."

Dėl prejudicinių klausimų

18 Pirmiausia pažymėtina, kad pagal direktyvos II skyriaus nuostatas šių nuostatų taikymas kinta atsižvelgiant į nagrinėjamų paslaugų kategoriją. Tačiau norint priskirti kategorijai, reikia įvertinti faktines aplinkybes, o tai priklauso prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo kompetencijai, todėl Teisingumo Teismas aiškins direktyvos nuostatas, kurios nurodytos prašyme priimti prejudicinį sprendimą. Be to, iš šio prašymo matyti, kad direktyvos prasme prašymas susijęs su ribotu konkursu.

19 Šiais klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, pirma, ar Direktyvos 29 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktus reikia aiškinti taip, kad jie draudžia nacionalines nuostatas, kuriose nurodoma paslaugų teikėjo padėtis, kai jis „nesilaikė" socialinių ir mokestinių įsipareigojimų. Antra, jis klausia dėl momento, iki kurio paslaugų teikėjas privalo įrodyti, kad įvykdė šiuos įsipareigojimus. Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar paslaugų teikėjas, kuris arba vėluoja sumokėti socialinio draudimo įmokas arba mokesčius, arba kuriam kompetentingos valdžios įstaigos suteikė teisę įmokas arba mokesčius sumokėti dalimis, arba kuris pateikė administracinį skundą arba pareiškė ieškinį ginčydamas nustatytus įsipareigojimus, susijusius su socialinio draudimo įmokomis arba mokesčiais, arba jų dydį, direktyvos 29 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktų prasme reikia laikyti neįvykdžiusiu įsipareigojimų, susijusių su socialinio draudimo įmokomis arba mokesčiais.

20 Siekiant naudingai atsakyti į šiuos klausimus pirmiausia primintina, kad Bendrijos direktyvų viešųjų pirkimų srityje tikslas – derinti šioje srityje nacionalines tvarkas. Konkrečiai kalbant dėl viešojo paslaugų pirkimo, direktyvos trečioji konstatuojamoji dalis skelbia, kad pirmojoje ir antrojoje konstatuojamosiose dalyse apibrėžti tikslai „<...> reikalauja pirkimų tvarkos, pagal kurią sudaromos viešojo paslaugų pirkimo sutartys, derinimo".

21 Dėl derinimo direktyvos 29 straipsnis numato septynias kandidatų nepriėmimo dalyvauti viešųjų pirkimų konkurse priežastis, kurios susijusios su jų profesiniu sąžiningumu, finansiniu pajėgumu arba patikimumu. Šios nuostatos taikymas visais šiais nepriėmimo dalyvauti konkurse atvejais priklauso nuo valstybių narių vertinimo, kaip įrodo šios nuostatos pradžioje esanti frazė „gali būti nepriimtas dalyvauti konkurse dėl sutarties sudarymo" bei e ir f punktuose aiškiai pateikta nuoroda į nacionalinės teisės aktus.

22 Be to, kaip tinkamai pažymėjo Europos Bendrijų Komisija, pati nagrinėjama nuostata valstybėms narėms nustato suteiktos teisės ribas, ir jos pačios negali numatyti kitų nei nustatytųjų nepriėmimo dalyvauti konkurse priežasčių. Šią valstybių narių teisę riboja bendrieji skaidrumo ir vienodo vertinimo principai (ypač žr. 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Universale-Bau ir kt.*, C-470/99, Rink. p. I-11617, 91 ir 92 punktus ir 2003 m. spalio 6 d. Sprendimo *Traunfellner*, C-421/01, Rink. p. I-11941, 29 punktą).

23 Todėl direktyvos 29 straipsnis nereikalauja, kad jame įvardytos nepriėmimo dalyvauti konkurse priežastys Bendrijos lygiu būtų taikomos vienodai, nes valstybėms narėms suteikta teisė tokių nepriėmimo dalyvauti konkurse priežasčių iš viso netaikyti pasirenkant kuo platesnę viešojo pirkimo sutarčių sudarymo tvarką arba jas integruoti į nacionalinę teisę nustatant griežtumo laipsnį, kuris kistų priklausomai į nacionaliniu lygiu vyraujančias teisinius, ekonominius ir socialinius argumentus. Šiuo pagrindu valstybės narės turi teisę direktyvos 29 straipsnyje įtvirtintus kriterijus palengvinti arba juos padaryti lankstesnius.

24 Pirmiausia klausiama, ar direktyvos 29 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktai aiškintini kaip draudžiantys nacionalinės teisės aktus, kuriuose nurodoma paslaugų teikėjo padėtis, kai jis „nesilaiko" įsipareigojimų, susijusių su socialinio draudimo įmokomis ir mokesčiais, ir suteikia valstybėms narėms teisę nepriimti dalyvauti konkurse kandidatų, kurie „neįvykdo įsipareigojimų", susijusių su socialinio draudimo įmokų ir mokesčių mokėjimo „pagal" nacionalinės „teisės nuostatas".

25 Šioje nuostatoje sąvoka „neįvykdė įsipareigojimų" nėra apibrėžta. Atsižvelgiant į šio sprendimo 23 punkte pateiktas išvadas, šios direktyvos autoriai nesiekė, kad ši sąvoka būtų savarankiškai apibrėžta pagal Bendrijos teisę, tačiau nukreipė į nacionalines taisykles. Todėl šios taisyklės turi patikslinti nagrinėjamų įsipareigojimų turinį ir reikšmę, o taip pat jų vykdymo sąlygas.

26 Italijos teisės aktų leidėjas pasinaudojo jam pagal direktyvos 29 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktus suteikta teise ir Įstatyminio dekreto Nr. 157/1995 12 straipsnio d ir e punktuose nustatė dvi nagrinėjamas nepriėmimo dalyvauti konkurse priežastis. Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia klausia, ar šioje nuostatoje vartojama frazė „nesilaikė įsipareigojimų" nesuteikia daugiau teisių nacionalinės valdžios institucijoms ir, ar ji nėra lankstesnė, lyginant su direktyvos 29 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktuose vartojama formuluote.

27 Šiuo požiūriu primintina, kad, kaip buvo teisingai pastebėję Teisingumo Teismui pastabas pateikę suinteresuotieji asmenys, formuluotės „neįvykdė įsipareigojimų" ir „nesilaikė įsipareigojimų" įvairiose Bendrijos direktyvose viešųjų pirkimų srityje vartojamos kaip sinonimai. Taip yra, pavyzdžiui, 1993 m. birželio 14 d. Tarybos direktyvos 93/37/EEB dėl viešojo darbų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 199, p. 54) 24 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktuose, 1993 m. birželio 14 d. Tarybos direktyvos 93/36/EEB dėl viešojo prekių pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 199, p. 1) 20 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktuose bei 2004 m. kovo 31 d. Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 134, p. 114), kuri įsigaliojo 2006 m. sausio 31 d., 45 straipsnio antrosios pastraipos e ir f punktuose. Todėl tarp dviejų nagrinėjamų sąvokų nėra prasminio skirtumo.

28 Atsižvelgiant į šias išvadas reikia nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytas skirtingas situacijas.

29 Pirmiausia nacionalinis teismas klausia, ar norėdamas įvykdyti įsipareigojimus socialinio draudimo įmokų ir mokesčių srityje „iki paraiškos dalyvauti konkurse pateikimo termino pabaigos arba bet kuriuo atveju iki sutarties sudarymo" paslaugų teikėjas privalėjo būti atlikęs „visą" atitinkamą mokėjimą „laiku".

30 Siekiant nustatyti momentą, į kurį reikia atsižvelgti svarstant, ar kandidatas įvykdė įsipareigojimus, reikia pripažinti, kad direktyvos 29 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktai nukreipia į valstybių narių teisines nuostatas, kad būtų nustatytas sąvokos „įvykdė įsipareigojimus" turinys, ir kad Bendrijos teisės aktų leidėjas nenorėjo, jog šis straipsnis Bendrijos lygiu būtų taikomas vienodai, todėl darytina išvada, kad pati nuoroda į nacionalines nuostatas taikytina ir nagrinėjamo momento nustatymo atžvilgiu.

31 Todėl nacionalinėse taisyklėse turi būti nustatyta, iki kurio momento arba per kokį terminą suinteresuotieji asmenys privalo atlikti jų įsipareigojimus atitinkančius mokėjimus arba kitų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytų situacijų atžvilgiu ir kurios nagrinėjamos sprendimo 35–39 punktuose, įrodyti, kad buvo įvykdytos sąlygos sumokėti *a posteriori*. Toks terminas, konkrečiai kalbant, gali būti paskutinė paraiškos dalyvauti konkurse pateikimo diena, perkančiosios organizacijos paraiškų nagrinėjimo diena arba momentas tuoj pat po sutarties sudarymo.

32 Vis dėlto reikia patikslinti, kad skaidrumo ir vienodo vertinimo principai, reglamentuojantys visą viešojo pirkimo sutarčių sudarymo tvarką, pagal kurią dalyvavimo konkurse pagrindo sąlygos ir tvarka turi būti nustatytos iš anksto, reikalauja, jog šis terminas būtų absoliučiai tikslus ir viešas, kad suinteresuotieji asmenys galėtų tiksliai žinoti tvarkos apribojimus ir būtų tikri, kad tokie patys

apribojimai taikomi visiems konkurentams. Toks terminas gali būti nustatytas nacionalinės teisės aktuose arba jo nustatymas gali būti patikėtas perkančiosios organizacijos atsakomybei.

33 Todėl kandidatas, kuris per pirmiau 31 punkte nurodytą terminą sumokėjo visas socialinio draudimo įmokų ir mokesčių skolas, laikomas įvykdžiusiu įsipareigojimus, išskyrus sumokėjimo *a posteriori* atvejį, ir jei pateiktas administracinis skundas arba pareikštas ieškinys, nagrinėjami šio sprendimo 35–39 punktuose. Vien to, kad nagrinėjamu laikotarpiu mokėjimas buvo pradėtas arba turima įrodymų, jog ketinama mokėti arba kad asmuo yra mokus sumokėti skolas pasibaigus šiam terminui, negali pakakti, jog nebūtų pažeistas vienodo kandidatų vertinimo principas.

34 Trečia, prašyme priimti prejudicinį sprendimą iš esmės klausiama, ar nacionalinės teisės aktai arba administracinė praktika, pagal kuriuos paslaugų teikėjams – tam, kad jiems būtų leista dalyvauti viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo procedūroje, – suteikiama galimybė ištaisyti padėtį mokesčių ir socialinio draudimo įmokų srityje, padengti skolas *a posteriori* remiantis valstybės priimtomis mokesčių sumažinimo arba mokesčių amnestijos priemonėmis arba administraciniu susitarimu dėl skolų mokėjimo dalimis arba jų sumažinimo, gali būti laikomi atitinkančiais direktyvos 29 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktus.

35 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, kaip teisingai pažymėjo generalinis advokatas išvados 29 punkte, mokesčių ir socialinio draudimo įmokų dydis ir mokėjimo terminas nustatomas pagal nacionalinę teisę. Pirmiau 25 punkte buvo pažymėta, kad sąvokos „neįvykdė įsipareigojimų“ ir turinys, ir reikšmė turi būti nustatyti pagal nacionalinę teisę. Be to, šiuo požiūriu nustatytą terminą įtvirtina nacionalinės teisės aktai, kaip buvo paaiškinta šio sprendimo 31 punkte.

36 Todėl nacionalinės teisės aktai arba administracinė praktika, pagal kurią mokesčių sumažinimo arba mokesčių amnestijos priemonių atveju arba priėmus administracinį susitarimą atitinkami kandidatai laikomi tinkamai įvykdžiusiais įsipareigojimus, siekiant jiems leisti dalyvauti viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūroje, nėra nesuderinama su direktyvos 29 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktais, su sąlyga, kad per terminą, dėl kurio kilo klausimas šio sprendimo 31 punkte, jie galėtų pateikti įrodymų, jog naudojosi mokesčių sumažinimo arba mokesčių amnestijos priemonėmis arba remiasi administraciniu susitarimu dėl jų skolų.

37 Galiausiai prašymas dėl prejudicinio sprendimo priėmimo susijęs su pasekmėmis, kurios kiltų kandidatui pateikus administracinį skundą arba pareiškus ieškinį dėl kompetentingų valdžios įstaigų mokesčių arba socialinio draudimo srityje išvadų svarstant, ar kandidatas laikėsi įsipareigojimų, kad jam būtų leista dalyvauti viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūroje.

38 Pripažintina, kad direktyvos 29 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktuose pateikta nuoroda į nacionalinę teisę taip pat taikytina iš šiam klausimui. Vis dėlto administracinio skundo pateikimo arba ieškinio pareiškimo pasekmės glaudžiai susijusios su naudojimusi pagrindinėmis teisinės apsaugos priemonėmis ir jų užtikrinimu, kurių laikymąsi taip pat užtikrina Bendrijos teisės sistema. Nacionalinės teisės aktai, kuriuose būtų visiškai neatsižvelgta į administracinio skundo pateikimą arba ieškinio pareiškimą sprendžiant dėl galimybės leisti dalyvauti viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūroje, sukeltų pavojų, kad bus pažeistos pagrindinės suinteresuotųjų asmenų teisės.

39 Todėl atsižvelgiant į tokį apribojimą nacionalinės teisės sistemoje reikia nustatyti, ar administracinio skundo pateikimas arba ieškinio pareiškimas sukeltų tokias pasekmes, jog perkančioji organizacija būtų įpareigota pripažinti, kad atitinkamas kandidatas tinkamai įvykdė įsipareigojimus, siekiant leisti jam dalyvauti viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūroje, kol bus priimtas galutinis sprendimas, jei toks ieškinys pareikštas per terminą, nagrinėtą šio sprendimo 31 punkte.

40 Todėl į pateiktus klausimus reikia atsakyti taip, kad direktyvos 29 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktai nedraudžia nacionalinės teisės aktų arba administracinės praktikos, kuriais remiantis paslaugų teikėjas, kuris paskutinę paraiškų dalyvauti viešųjų pirkimų konkurse pateikimo dieną nėra įvykdęs įsipareigojimų, susijusių su visų socialinio draudimo įmokų ir mokesčių mokėjimu, gali šią situaciją ištaisyti vėliau:

— remdamasis valstybės priimtomis mokesčių amnestijos arba mokesčių sumažinimo priemonėmis, arba

— remdamasis administraciniu susitarimu dėl skolų mokėjimo dalimis arba jų sumažinimo, arba

— pateikdamas administracinį skundą arba pareikšdamas ieškinį,

jei jis per nacionalinės teisės aktuose arba administracinėje praktikoje nustatytą terminą įrodo, kad pasinaudojo tokiomis priemonėmis arba tokiu susitarimu arba per šį terminą pateikė skundą arba pareiškė ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

41 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų nacionalinio teismo nagrinėjamoje byloje, išlaidų klausimą turi spręsti prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas. Kitų šalių, kurios pateikė Teisingumo Teismui savo pastabas, išlaidos nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 92/50/EEB dėl viešojo paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo 29 straipsnio pirmosios pastraipos e ir f punktai nedraudžia nacionalinės teisės aktų arba administracinės praktikos, kuriais remiantis paslaugų teikėjas, kuris paskutinę paraiškų dalyvauti viešųjų pirkimų konkurse pateikimo dieną nėra įvykdęs įsipareigojimų, susijusių su visų socialinio draudimo įmokų ir mokesčių mokėjimu, gali šią situaciją ištaisyti vėliau:

— **remdamasis valstybės priimtomis mokesčių amnestijos arba mokesčių sumažinimo priemonėmis, arba**

— **remdamasis administraciniu susitarimu dėl skolų mokėjimo dalimis arba jų sumažinimo, arba**

— **pateikdamas administracinį skundą arba pareikšdamas ieškinį,**

jei jis per nacionalinės teisės aktuose arba administracinėje praktikoje nustatytą terminą įrodo, kad pasinaudojo tokiomis priemonėmis arba tokiu susitarimu arba per šį terminą pateikė skundą arba pareiškė ieškinį.

Parašai.